

Eiken **vierkant in stolp** in Oosterbokker blijkt na onderzoek al vijf eeuwen oud

Blokkerse vierkant is de oudste

Chantal en Evert Nannings waren goed en wel begonnen aan het omvangrijke project 'renovatie stolp', toen de archeologie over de vloer kwam. De terughoudendheid van toen is omgeslagen in enthousiasme over de opgedane kennis. Want het eiken vierkant van hun stolpboerderij is eeuwen ouder dan eerst werd gedacht.

Terwijl het interieur van de stolp aan de Oosterblokker in zijn geheel is gesloopt, gaat alle aandacht nu uit naar de vier bonkige palen. Ook de zijstukken zijn zichtbaar oud, deels weggevreten. Het is aan onder meer de Hoornse archeologe Dieuwertje Duijn en houtexpert Sjoerd van Daalen te danken dat de nieuwe eigenaars zoveel meer te weten zijn gekomen.

Onderzoek

Want dit is het oudste houten vierkant dat nog steeds in een stolpboerderij fier overeind staat, merkt Duijn op. „Er is eerder bouwhistorisch onderzoek gedaan naar het vierkant van oude stolpen in Oosterleek en in Hoogkarspel”, vertelt zij. „Het hout dat in de stolp in Schellinkhout werd gevonden, konden we vaststellen op 1565. Het vierkant in Hoogkarspel moet rond 1560 zijn gemaakt.”

Het grote verschil is dat deze vierkanten niet meer bestaan. Bij het huis van Evert en Chantal is dat

Achtergrond West-Fries Erfgoed

De rubriek West-Fries Erfgoed zet het verleden van de regio centraal. In deze aflevering de ontdekking van het oudste houten vierkant van een stolp in Oosterblokker.

dus anders. „Wij kregen twee jaar terug bij de koop te horen dat de stolp ergens in 1880 zou zijn gebouwd”, weet Evert. Dieuwertje Duijn zag meteen dat het vierkant van eeuwenoud eikenhout is gemaakt. „Dan weet je meteen dat zo'n bouwwerk van voor 1600 moet zijn”, zegt zij.

Vervolgens werd een dendrochronoloog erbij gehaald, Sjoerd van Daalen uit Deventer. Hij kwam door het analyseren van de jaarringen in het eikenhout tot de opvallende slotsom dat deze eind 1590 of in de eerste maand van 1591 moeten zijn gekapt. En wel in het zuiden van Noorwegen.

Behandeld

Duijn: „Het gekapte hout werd eerst twee jaar vervoerd, opgeslagen en behandeld voordat men er mee ging bouwen. Dus dat betekent dat het vierkant van deze stolpboerderij aan de Oosterblokker

ker rond 1592 moet zijn gebouwd.”

De experts gaan er vanuit dat rond 1550 de regio voor het eerst te maken kreeg met de komst van stopboerderijen. Dieuwertje Duijn: „Er zijn ook wel eikenhouten vierkanten van na 1600 gevonden, maar dat was in de regel hergebruikt hout uit schepen of bouwwerken. Want na 1600 werd over het algemeen naaldhout gebruikt.”

Anders gezegd: het gezin Nannings is de trotse bezitter van het oudste nog in gebruik zijnde vierkant in een West-Friese stolp.

Nu nog leeg, strak verbouwd. V.l.n.r.) Dieuwertje Duijn, wethouder Broeders, Chantal en Evert Nannings bij het houten vierkant. FOTO HMC/MARTIN MENDER

„Voor ons is dit een erg leuke verrassing”, vertelt Evert Nannings. „In het begin schrik je wanneer je vanwege de vergunning ook een archeoloog over de vloer krijgt. Maar het viel heel erg mee. En vervolgens hebben we er ook erg veel geleerd, dat was ook leuk. Natuurlijk gaan we dit vierkant behouden.”

Puin

Bij het graafwerk zijn sporen van

de fundering gevonden. Voor het overige kwam er vooral erg veel puin naar boven, allemaal sporen van eerdere verbouwingen.

De familie Nannings heeft grootse plannen met het bouwwerk. „We zijn niet alleen voor het huis naar Oosterblokker gekomen”, lacht Chantal. „Het ging ons ook om de ruimte en de plek.” Momenteel wonen ze in een verbouwde schuur achter de stolp, maar ze hopen binnen twee jaar in de stolp te

kunnen wonen, met hun dochter (13) en zoon (18). „We wil-len wel sneller, maar ik moet een groot deel zelf doen”, vertelt Evert.

Voor de Drechterlandse wethouder Jeroen Broeders is het van groot belang dat een fraai bouwwerk met zo'n lange historie ook eigenaren heeft gekregen die daar een warm kloppend hart hebben. „Want dat bepaalt vaak de redding van een mooi oud pand als dit. Dat begint met bevlogen bewoners die de

schoonheid ervan in zien.”

Evert Nannings: „Familie en vrienden zeiden in het begin tegen ons: gooi het nou gewoon plat en bouw een nieuw huis. Maar dat wilden wij niet.” Chantal is interieurstylist en ziet met haar man samen de grote lege ruimte straks als de perfecte mix van woonruimte en werkplekken. Met dat eeuwenoude, eiken vierkant.

Martin Menger

Spijkerhard vijf eeuwen oud eikenhout. FOTO HMC

Noorse eiken balken gekapt jaar rond jaar 1590

De familie Nannings voor de stolp, bij aanvang van de verbouwing.

FOTO DIEUWERTJE DUIJN

Houtexpert Sjoerd van Daalen doet dendrochronologisch onderzoek in het vierkant.

FOTO DIEUWERTJE DUIJN

Dezelfde stolp, ergens in de jaren vijftig.